

Drugie opisanie świata – z chińskiej, środkowoeuropejskiej i bałkańskiej perspektywy

Słynne *Opisanie świata* Marco Polo swoje historyczne znaczenie zawdzięcza opisowi Chin, o których wcześniej jedynie w Europie coś słyszano, ale dopiero w tej księdze nastąpiło ich odkrycie przez Europejczyków. Skutek tego spotkania był tak duży, że uznano, iż dopiero teraz można powiedzieć, że zaczyna się poznawać świat, a może powinno się mówić, że dopiero teraz świat się rodzi, zjawia się, istniejąc prymarnie jako szansa i nowy horyzont.

Zapewne coś podobnego staje się udziałem uczonych z Chin oraz Europy Środkowej i Bałkanów, którzy po raz drugi spotkali się na wspólnej konferencji naukowej: pierwsza odbyła się w Poznaniu w 2018 roku, a druga w Szanghaju w 2019 roku. Zawarte w tym tomie artykuły są zapisem drugiego wspólnego opisanie świata przez dwie kultury akademickie, dwa obszary edukacyjne, dwa regiony ekonomiczne. Nie ulega wątpliwości, że to właśnie zachodzi podczas tych spotkań – uczeni z Chin odkrywają specyfikę i zaskakującą bliskość kulturową Europy Środkowej i Bałkanów, z kolei ich europejscy partnerzy z coraz większym zaangażowaniem badają fenomeny kultury chińskiej. Każda ze stron przeżywa własną, choć analogiczną przygodę. Chiny, Europa Środkowa i Bałkany dzięki pracy badawczej dokonują drugiego opisanie świata, czyli opisanie go z użyciem własnych, chińskich i środkowoeuropejskich pojęć. Dzięki temu słowo „świat” zaczyna nabierać przyjaznego charakteru, nie straszy globalizacją, lecz staje się nazwaniem nowego modusu wspólnego istnienia jako przeżywania otwierających się szans i ukazujących się nowych horyzontów.

Jak łatwo zauważyć, w naszym tomie dominuje praca opisowa. Przez długi czas zwyciężało w humanistyce przekonanie o służebności opisu wobec ważniejszych aktywności badawczych w rodzaju interpretacji. Dzisiaj w humanistyce zauważa się wreszcie, że opis jest także metodą wykraczania poza gotowe formuły rozumienia zjawisk, wymusza inwencyjne użycie własnego języka, który ponad i pod

rejestrem stylu naukowego sięga po nazwania zbliżające mówiącego do świata doświadczanego jako nieoczekiwana szansa i manifestacja nowych horyzontów. Drugie opisanie świata oznacza zarazem, że odkrywanie świata przez Europę Środkową i Bałkany dzięki poznawaniu Chin oraz odkrywanie świata przez Chiny dzięki poznawaniu Europy Środkowej i Bałkanów nie jest już tylko przejawem jednorazowego spotkania, lecz staje się procesem, trwa i wciąga coraz szersze grono uczonych. Drugie opisanie świata zmienia się teraz w ważny projekt metodologiczny, doniosłe wydarzenie naukowe oraz edukacyjne.

The Second Description of the World – from the Chinese, Central European and Balkan Perspectives

Marco Polo's *Description of the World* (*Devisement du Monde*) is famous and historically significant for its description of China. Europeans knew that China existed, but it was only thanks to Marco Polo's book that they truly discovered the country. This meeting was crucial, and it changed the way the world was perceived. It could be said that it marked the moment when the world began to be explored or, indeed, the moment when the world was born. The world emerged primarily as an opportunity and a new horizon.

Scholars from China, Central Europe and the Balkans, who met for the second time at a conference in Shanghai in 2019 (the first conference took place in Poznań in 2018), must have experienced something similar. The articles collected in this volume document a second description of the world by two academic cultures, two educational fields, and two economic regions. There is no doubt that this is what happens during such meetings: Chinese scholars discover the unique nature and the surprising cultural closeness of Central Europe and the Balkans, while their European partners carefully explore Chinese culture. Both embark on their unique, albeit shared, adventure. Researchers from China, Central Europe and the Balkans present a second description of the world, i.e. they describe the world using their own Chinese and Central European terms. As a result, the word "world" takes on an amiable meaning: no longer associated with dreadful globalization, it describes a new mode of co-existence as experiencing new opportunities and new horizons.

It is clear that a descriptive approach dominates in our volume. The belief that description is not as important as interpretation has prevailed in the humanities for a long time. However, today, humanists finally recognize that description is also a method of transcending ready-made cognitive formulas. Description forces

one to use one's language in an inventive manner. Beyond academic register and style, it employs words which bring one closer to the world experienced as an unexpected opportunity and a manifestation of new horizons. A second description of the world also means that discovering the world, both when Central Europe and the Balkans learn about China and when China gets to know Central Europe and the Balkans, is no longer just a one-off meeting, but a process. It is growing and attracting a wider group of scholars. Indeed, a second description of the world is turning into an important methodological project and a significant academic and educational event.

*Tomasz Mizerkiewicz
Adam Mickiewicz University, Poznań*